

до застою. Збільшення ресурсного потенціалу (дорожчий варіант) дозволяє вирішити в бажаному напрямку низку найважливіших економічних проблем: збільшення обсягу виробництва продукції, підвищення її якості, підвищення рівня концентрації виробництва, зниження (або уповільнення зростання) собівартості. Таким чином, ефективність діяльності промислових підприємств значною мірою визначається тим, наскільки результативно вони використовують наявні в своєму розпорядженні ресурси, сукупність яких утворює їх ресурсний потенціал.

ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПОБУДОВИ ТАРИФНОЇ СУКУПНОСТІ АВІАКОМПАНІЯМИ

Панасюк І.П., НАУ, м. Київ, Україна

На сьогоднішній день питання забезпечення стабільної діяльності авіакомпанії зводиться, в основному, до якісного механізму формування тарифної політики. Основним вектором роботи тарифної політики є тарифна сукупність, що являє собою певний набір тарифів авіакомпанії, побудований для різних ситуативних станів авіакомпанії та її зовнішньоекономічної стабільності. Основними передумовами формування тарифної сукупності слід виділити наступні: необхідність контролю загального рівня тарифів для обмеження інфляційних процесів; потреба розробки та формування певних норм, що стосуються різних ситуацій в авіакомпанії для забезпечення її стабільної роботи; безпосередній вплив галузей економіки та соціальної сфери при порушенні їх нормальної роботи на стабільність роботи авіакомпанії.

Аналіз сучасного стану ринку авіаційних перевезень дозволив виділити наступні фактори впливу на формування тарифної сукупності: різні умови побудови та застосування авіаційних тарифів. Вартість надання послуги залежна від ряду чинників. Отже, необхідно застосувати не загальні рекомендації щодо формування тарифів, а конкретизувати їх до певних домінуючих факторів впливу на тариф; вплив на авіаційні послуги і, тим самим, на ринковий стан, споживача авіаційних послуг.

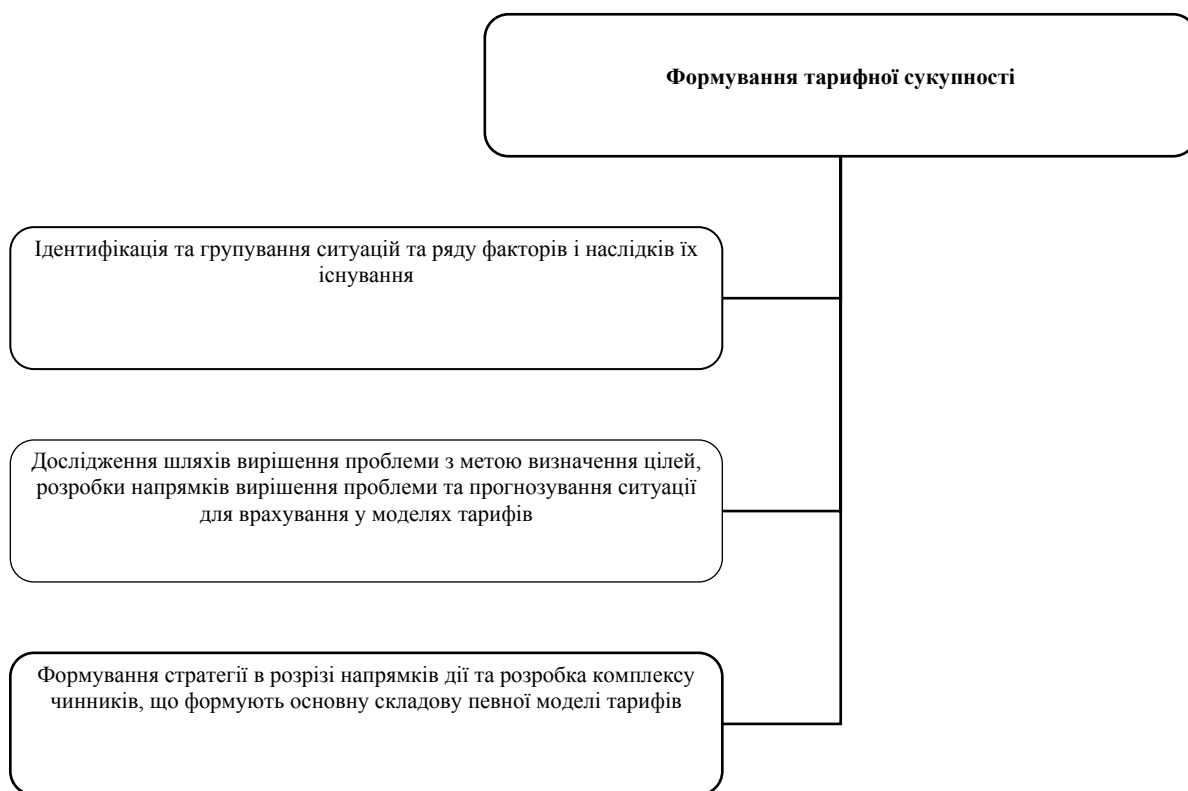

Рис. 1. Системний підхід до розробки стратегії вирішення проблем формування тарифної сукупності авіакомпанії

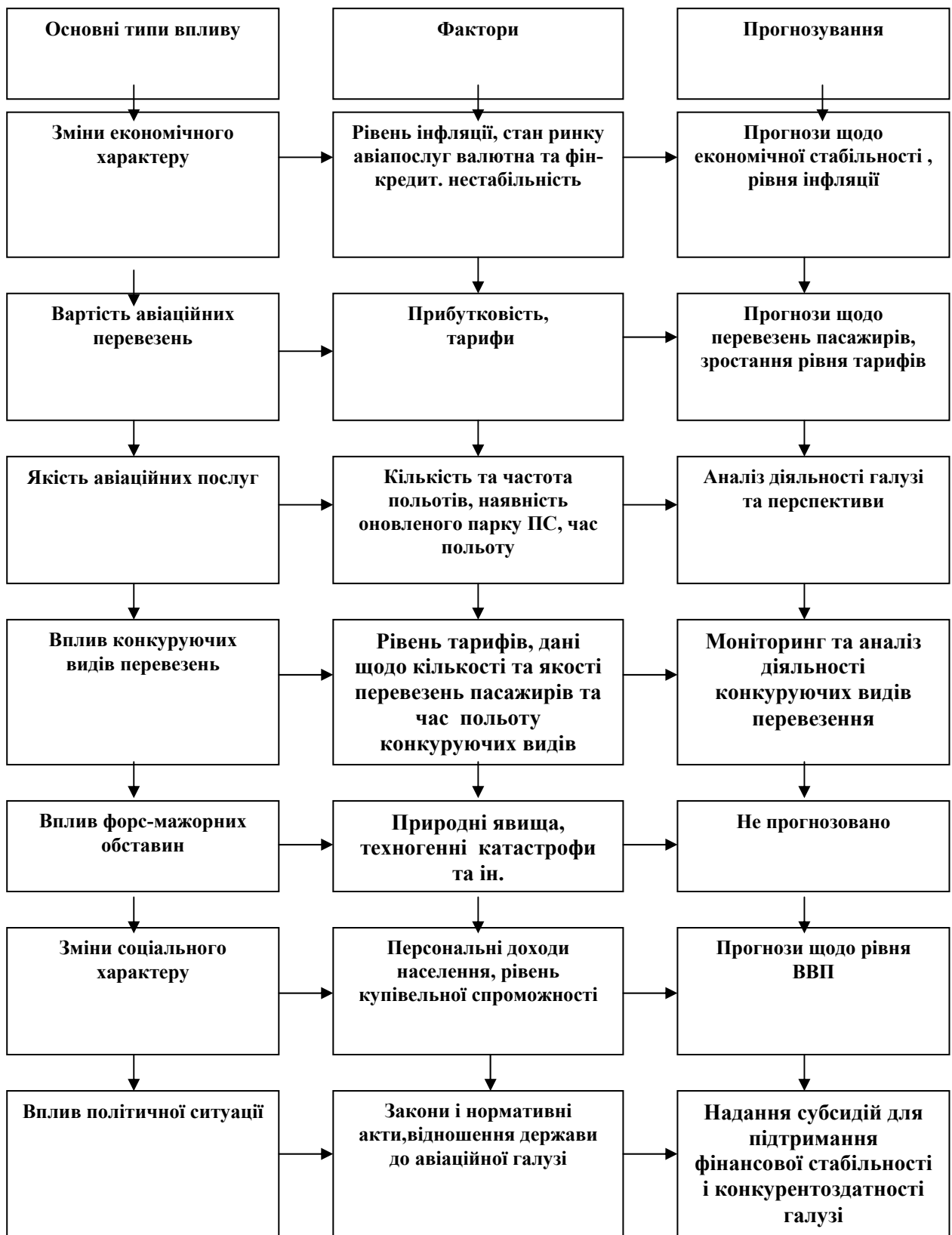

Рис.2. Основні фактори, що обумовлюють необхідність формування тарифної сукупності

Описані фактори дозволили сформувати перелік інструментів досягнення стійких результатів діяльності, а відтак можливості розвитку та конкурентоспроможності на ринку авіаційних послуг.

Література: 1. Кулаев Ю.Ф. Экономика гражданской авиации Украины: Моногр.-К.: Феникс. 2004.-66 2. Коба О.В. Стан і перспективи розвитку авіакомпаній України // Проблеми інформатизації та управління: Зб. наук. праць.-Вип. 6.-К.: НАУ, 2002.-С. 53-56. 3. Ціпан О.Я. Аналіз проблем та шляхів підвищення конкурентоспроможності ринку авіаційних перевезень України // Економіка, фінанси, право.-2009.-№11.-С.11-14. 4. Онопрієнко М.О. Світовий ринок авіаперевезень в умовах глобалізації // Проблеми науки.-2011.-№2.-С.22-25. 5. Івченко Л.О. Використання оптимізаційних методів планування авіаперевезень у критичних ситуаціях // Вісник ДІТБ.-2011.-№15.-С.298-303.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ГІРНИЧОДОБУВНОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, ПОНЯТТЯ

Пауло Жозе Мануель, Пашкевич М.С., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ, Україна

Ефективне функціонування підприємств гірничодобувної галузі є однією з важливих складових національної стратегії соціально-економічного розвитку економіки України та інших країн. Розглянемо тлумачення сутності економічного зростання та сталого соціально-економічного розвитку гірничодобувних підприємств. Теорія та модель сталого розвитку розглядають гармонійну взаємодію трьох складових: соціальної, економічної та екологічної у кількісному та якісному аспектах. Після прийняття у 1992 р. у Ріо-де-Жанейро Декларації з навколишнього середовища та розвитку і Програми «Порядок денний на ХХІ століття», в Україні у 1999 р. було прийнято Концепцію сталого розвитку населених пунктів.

Таким чином, першим в українському законодавстві з'явилося визначення «сталого розвитку населених пунктів», яке цілком відповідає міжнародним положенням сталого розвитку. Отже, за цим документом сталий розвиток населених пунктів – це соціально, економічно і екологічно збалансований розвиток міських і сільських поселень. Надалі зазначається, що сталий розвиток передбачає нарощення економічного потенціалу регіонів, створення гідних умов життя нинішнім та майбутнім поколінням, ефективне та дбайливе використання ресурсів, технологічне переоснащення підприємств, удосконалення інфраструктури, збагачення біологічного різноманіття та культурної спадщини. Пропозиції щодо законодавчого закріплення в Україні принципів сталого розвитку з'явилися у 2012 р. у проєкті Концепції переходу України до сталого розвитку, однак, визначення цього основоположного поняття цей документ також не містить.

Як видно з наведеного, загальноприйнятого тлумачення поняття сталого розвитку для гірничодобувного підприємства не існує. Натомість, у економічній літературі можна зустріти поняття економічного зростання підприємства або його економічного розвитку. Розглянемо їх.

«Розвиток», як філософське поняття, – це незворотна, спрямована, закономірна зміна матеріальних та ідеальних об'єктів; якісна зміна об'єктів, поява нових форм буття, інновацій та нововведень, пов'язаних з трансформацією їх внутрішніх та зовнішніх зв'язків. В економічному аспекті у перших суспільно-економічних теоріях саме кількісні економічні зміни ототожнювалися з економічним розвитком підприємств, а відтак і добробутом країн та регіонів. У теперішніх умовах кількісні економічні зміни для кожного окремого підприємства можна назвати «економічним зростанням», яке означає збільшення обсягів виробництва продукції та послуг, а також споживання ресурсів, що виражається показниками виробничих витрат та отриманої виручки від реалізації. Наступні теорії та моделі поряд з економічним зростанням аналізують ще й соціальні перетворення. Таким чином, об'єкт дослідження трансформується від економічного зростання до соціально-економічного розвитку. Тому «соціально-економічний розвиток» нерідко ототожнюється з поняттям «економічного розвитку» - процесом структурної перебудови економіки підприємства відповідно технологічному та соціальному прогресу, що виражено показниками виробничих витрат та виручки від реалізації продукції та послуг на душу населення. Це поняття відображає не лише кількісне економічне зростання, але й якісне поліпшення діяльності підприємства. Таким чином, з наведеного можна зробити висновок, що сталий розвиток гірничодобувного підприємства являє собою поняття значно ширше ніж його економічне зростання, оскільки передбачає якісні трансформації у зовнішньому та внутрішньому контурі для забезпечення ефективного досягнення цілей та завдань діяльності підприємства